

Am. Lietuviai Švencia Vasario 16 d.

DIDELE NELAIME HUDSONO UPEJE

Sudegė Vokiečių
Laivas Muenchen.
Nuostolių padaryta
apie \$6,000,000.

NEW YORK. — Didelis vokiečių laivas Muenchen apimtas liepsnų ir dumų pasinėrė Hudsono upėj trečiadienį vasario 12 dieną. Beveik visi New Yorko lais

vi gairininkai tapo pašaukti gesinti ugnį, o traukinį judėjimas tuneliu po Hudsono upės irgi sulaukytas, kadangi prisibijojo žūzimo.

Kol kas paaiškėjo, kad du laivo jurininkai jau negyvi ir aštuoni ligoninėje.

Gaisras prasidėjo tuojau po to, kaip laivas atvyko iš Bremen miesto su 267 keliauninkais ir 296 jurininkais.

Pirma šių Metų Palangos Žvejų Didelė Nelaimė.

Nesenai nuskendo trys Palangos žvejai, Kunigiskių kai mo Benediktas Vainoras, — 33 metų amžiaus — paliko našlę žmoną, Pranas Sermonas — 30 metų amžiaus — paliko žmoną ir du mažus vaikiuko — 23 metų amžiaus — paliko seną motiną, keturias seris ir vieną mažą brolių.

Nelaimė atsitiko veikt prapuolamai. Netoli nuo krašto, didžiosiose bangose laivas tapo apverstas ant kurio pasisekė dvim žvejams — B. Vainoriui ir J. Auželiui (jis išsigelbėjo) užsikopti. Bet baisios bangos juodu buvo vėl nuo laivo dugno numužti. Po nuo Auželiui dar kartą pasisekė į laivą įsitverti, o Vainoras nūgrmzdė ir bangas ir daugiau nebeišnėrė.

Tai yra pirmoji šių metų žvejų nelaimė, kuri sujudino visa Palangą.

Lenkijos Demokratinio Bloko Sąlygos Naujam Kabinetai.

VARSUVA. — Lenkų demokratinis blokas, kuris balsavo už nepasitikėjimą Svitalskio vyriausybei, pastatė naujam kabinetui sąlygas, kuriomis jis sutinka balsuoti už pasitikėjimą. Tos sąlygos yra tokios: 1. konstitucijos taikymas be apribojimo, 2. nustatymas absoliutaus konstitucijos reformos legalumo principo ir sustabdymas propagandos pakeisti konstituciją perversmo keliu, 3. atpaaldavimas teismo, administracijos ir kariuomenės nuo partinės įtakos, 4. apsaugojimas savivaldybių teisių, 5. nutraukimas represijų prieš opozicijos spaudą, 6. nutraukimas išd subsidijų partijos tikslams, 7. atsisakymas nuo kariuomenės ir administracijos naudojimo politinėms ir asmeninėms sąskaitoms vesti.

Didžiausias Orlaivis Amerikoje.

PHILADELPHIA, PA. — Praneša, kad iš laivyno priplaukus išlėks orlaivis į Washingtoną. Jis yra 3-jų motorų, Fordo išdirbystės, visas iš geležies, sutilps jame 14 ypatų ir galės lėkti oru ir vandeny. Bus didžiausias orlaivis tokios rusies Amerikoje.

Prohibicija Naujaj "Burdaj".

WASHINGTON, D. C., Vasario 8 d. — Prezidentas Hooveris kalboje pareiškė, kad prohibicijos reikalai būtų perkelti iš Izdinės Departamento į Teisių Departamentą ir šandien tas jau įvykdinta ir Jungtinių Valstijų parlamentas tą bilyų veik vienbalsiai sutiko perkelti. Bet tuom tarpu, nei sausieji, nei šlapieji negali pasakyti ar perkėlimas atneš kokią naudą. Nėkurie žmonės, tačiau mano, kad prohibicija Suvienytose Valstijose yra tokia pat liga, kokia Rusijos Sovietai serga stengdamiesi prievarta prašalinti — užgniauzti tikėjimą.

Kaip tikėjimas taip gėrimas yra išgyvenęs paprotis ir norint iš gyvenimo jį prašalinti, reikia butinai tą kuom nors pavaduoti, bet kol kas nei vienas nei kitas neįstengia kuom nors pavaduoti ir todėl nėra galima panaikinti.

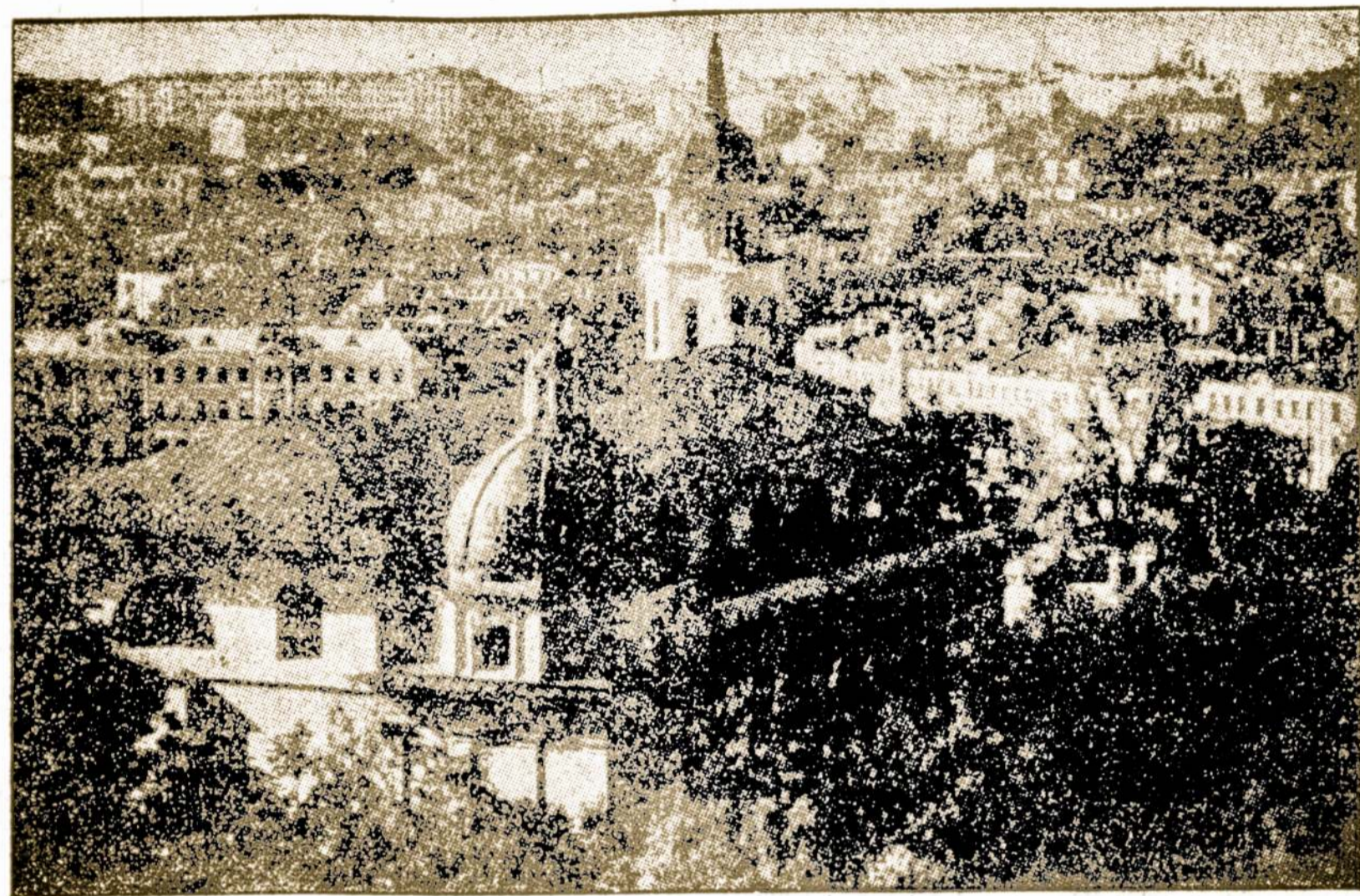
Lewis Prieš "Naval" Konferencija.

Demokratų kandidatas Illinois Valstijoje James Hamilton Lewis kalbėdamas vokiečių demokratų klubiui, Morison vėšbuty pareiškė, kad jojo nuomone Suvienytų Valstijų delegacija turėtų apliešiti Londono Naval Konferenciją.

Sako, kad kol nebus sumažinta sausžemio karo pajėgos ir oro laivynas, kuris yra daug svarbesnis ir didesniu karo pabuklu, tol negalima kalbėti apie sumažinimą jurų laivyno. Jo nuomone Suvienytos Valstijos įstodamos į šią nusiginklavimo konferenciją padarė didelę klaidą ir turėtų iš jos pasitraukti, kol dar nėra pervėlu.

Estijos Politika.

Estija bijosi bolševikų ir todėl šliejasi prie Lenkijos, tikėdamasi reikale čia rasti pagalbos. Tai bus vienintelė valstybė Pabaltėj, kurios užsienio politika sutampa su Lenkijos politika. Estija bene bus didžiausia kaltininkė, kad neįvyko Lietuvos, Latvijos ir Estijos sąjunga, del kurios savo laiku buvo daroma daug pastangų. Estijos su Lenkija santykiams sustvirtinti vasario 9 d. atvažiuoja Varsun Estijos prezidentas Stran dmanas.

Petras Vaičiunas.

Liudna Ilgu Senam Vilniui

Skuba plaukia debesėlis, Vilniaus bokštus palytėjęs,
— Liudna ilgu senam Vilniuj,
Kol ten švilpo svečių vėjas.
Rudens saulės vėdas temsta,
Užu Vilniaus rausvų sienų...
— Liudna šalta senam Vilniuj,
Nuo svečių šnairių blakstienų.
Krenta byra Neriu lapai,
Rudens vėjo pakramtyti.
— Liudna griaudu senam Vilniuj,
Kad ten Vyčio nematyti...

Auga stiepias Pilies kalnas,
Pro baltų erelių burj...
Liudna skaudu senam Vilniuj,
Kad ten brolis brolių duri.
Gaudžia rauda Vilniaus kanklės,
Musų dvasios palytėtos...
— Liudna pikta senam Vilniuj,
Kad nēr laimės ten žadėtos.
Slanko panerių vaiduokliai,
Musų mižiniai ten žuvę.
— Liudna baigu senam Vilniuj,
Vai, skubėk, tenai lietuvi.

Krokodilas Keliauna Aeroplanu.

Venecijos aerodrome nusileido egiptietio Mohamedo Sidi aeroplanas, atvykęs iš Berlyno, kuriame be kitų keliaivo ir nepaprastas keleivis — krokodilas. Apžiūrėdami bagažą maito valdininkai rado 45 centimetrų krokodilą. Kadangi krokodilo pasirodymas nenumatytas maito tarifuose, tai valdininkai ilgai nežinojo kas daryti. Pagaliau krokodilas buvo atleistas nuo maito mokėsimo. Krokodilas išbū Venecijoje tik kelias dienas ir vėl grįžta savo tėvynėn — Egiptan.

Komunizmas Nyksta.

MASKVA, Vasario 8 d. — Sovietų valdiška statistika parodo, kad komunistų Partija sumažėjo nariais net 11 nuosimčių. Pereitą spalio mėnesį buvo 1,551,000 narių, neskaitant tarnaujančius kariuomenėje. Moterų partijoj randasi 211,800.

Skaitant proporcionaliai pagal skaičių gyventojų, tai komunistų partija, kaip valdančioji partija, yra mažiausia partija pasaulyj.

Ir dar jie nesigėdina vaidintis bolševikais — didžiūma.

Likosi Suimtas.

ELGIN, ILL. — C. A. Brown, 34 metų amžiaus iš Chicagos, likosi sulaukytas per policiją, bet nenorėjo pasiduoti ir persėvė policijantui ranką, bet vistiek neištruko.

Greikai Ratifikavo Sutartį Su Suvienytoms Valstijoms.

ATHENS, Vasario 8 d. — Graikų parlamentas ratifikavo gegužės 10 d. šių metų "Skirtingumo Sutartį su Suvienytomis Valsijomis.

Koncertas

ir
NEPRIKLAUSOMYBES
ISKILMĖ NEDELIOJE,
VASARIO 16 D.,

Puiki Koncertinė Programa ir Šokiai Lietuvių Auditorijoje.

Chicagos lietuviai turės progos dalyvauti šiame sekmadienį puikiame Lietuvos Nepriklausomybės 12 metų sukaktuvių apvaikšiojime, kur dalyvauja stipriausios vietinės ir kitų miestų muzikės spēkos.

Be plačios koncerinės programos, bus pastatytas gražus ir patriotingas vaizdelis "Laisva Lietuva" dalyvaujant muzikams ir chorui. O paskui turėsime linksmus šokius.

Visi lietuviai kviečiami atsilankyti nedėlio Vasario 16 d. i Lietuvių Auditoriją. Šokiai prasidės 4:00 valandą po pietų.

Koncertinė programa 7:00 valanda, paskiau vėl šokiai.

— B.

Estijos Prezidento Kelionė Lenkijon Komplicuoja Santykius.

TALINAS. — Estų laikrašcio "Kaja" Rygos korespondentas praneša, kad Estijos valstybės galvos kelionė į Varšuvą, kaip čia susidareš išpuolis, pramuša skylę latvių estų sąjungoj. Laikoma, kad butų reikalinga gerinti abiejų sąjungininkų užsienių politiką. Latvija paskutiniu laiku daranti energingų žygių, kad sutvarkytų savo santykius su Lietuva ir šia kryptimi jau pasiekta tam tikrų vaisių, kaip pav. Lietuvos atsakymas del prekybos sutarties sudarymo.

Chinų Studentai Nepatenkinti Savo Pačiomis.

PEIPING. — Universiteto studentai tapo užklausti ar jie myli savo pačias ir iš 300 vedusių studentų, 31 studentas pasisakė, kad jie yra patenkinti savo pačiomis. Gi likusieji pasakė — "Ne". Priežastis to yra tas, kad chinai dar vedasi pagal senus papročius, ne iš meilės, bet pilydamai tėvų norą. Kuomet tie patys studentai tapo užklausti, kokias pačias vėlytu turėti, tai nubalsavo, kad "good looks". Jie taipgi nubalsavo kokios pačios yra geriausios. Balsavima daviniai rodo, kad pirmą vietą užima "švelniosios"; anttrą "nužemintiosios" ir trečią "pamokintiosios".

Chinų studentija yra daug senesnė negu, kad Amerikoje ir šimtina daugiau pasiturinčios klasės chinų sunai.

LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBES AKTAS

NUTARIMAI:

Lietuvos Taryba savo posėdyje Vasario 16 d., 1918 metais vienu balsu nutarė kreiptis į Rusijos, Vokietijos ir kitų valstybių vyriausybes šiuo pareiškimu:

Lietuvos Taryba kaip vienintelė lietuvių tautos atstovybė, remdama pripažintą tautų apsisprendimo teise ir lietuvių Vilniaus konferencijos nutarimu, Rugsejo mėnesio 18 — 23 d. d. 1917 metais, skelbia atstanti nepriklausomą demokratiniams pamatais sutvarkytą Lietuvos valstybę su sostine Vilniuje ir tą valstybę atskirianti nuo visų valstybinių ryšių, kurie yra buvę su kitomis valstybėmis.

Drauge Lietuvos Taryba pareiškia, kad Lietuvos valstybės pamatus ir jos santykius su kitomis valstybėmis privalo galutinai nustatyti kiek galima greičiau susauktas steigiamasis seimas, demokratiniu budu visų gyventojų išrinktas.

Lietuvos Taryba pranešama apie tai vyriausybėms, prašo pripažinti nepriklausomą Lietuvos valstybę.

Vilniuje Vasario 16 d., 1918 m.

Dr. J. Saulys,
J. Šernas,
A. Smetona,
S. Smilgevičius,
J. Staugaitis,
A. Stulginskis,
J. Vailokaitis,
J. Vileiškis,
Dr. J. Basanavičius,
S. Banaitis.

M. Biržiška,
K. Bizauskas,
Pr. Dovydaitis,
S. Kairys,
P. Klimas,
D. Malinauskas,
V. Mironas,
S. Natrutavičius,
Alf. Petrusis,
Kun. Šaulys.

Klaipėdoj Elnias Užpuolė Žmogų.

Vieno ukinkno privatineų girioj atsikraustė ir jau ilgoką laiką gyveno elniai. Jie tapo ištikrųjų pavojingai musų gyventojams. Neseniai savininkas išėjo apžiurėti savo laukų. Bevaikščiodamas pamatė gulintį elnią irėjo armatinė nerėdamas nuvyti iš savo lauko. Elnias, matyt, nebūrio toks bailus, pasistojo ir vietoj bėgti, įnirtusiai puolė ant ukinkno. Laimė, kad ukinkninkas suspėjo pasislėpti už medžių krūvos. Netoli dirbanties žmogus vėliau išgelbėjo.

Makedoniecų Ir Pietų-Slavų Delegacijos Ženevoj.

ZENEVA. — Į Ženevą atvažiuo bulgarų, makedoniecų ir pietų slavų tautų delegacija, kuri įteiks Tautų Sąjungai peticiją, reikalaujančią, kad būtų tiksliai vykdoma tautinių mažumų apsaugojimo sutartis.

Kardinolas Gasparri Gaus Medali.

ROMA, Vasario 8 d. — Italijos karalius Viktoras Emanuelius apdovanojo aukščiausio laipsnio karališku medaliu pasiliuosavusi Papos sekretorju Gaspari. Tas reiskia, kad Gaspari tampa karaliaus Emanueliaus pusbroliu.

Turi 150 Kambarių.

Prince Humbert ir Marie Jose, kurie senenai apivedė ir apsigyveno name, kur randasi 150 kambarių.

Norvegijos Moterys Galės Buti Kunigais ir Karininkais.

Pastoriai daugiau prieš tai protestuoja, negu generolai.

BERLYNAS — "Berliner Tageblatt" praneša, kad norvegų parlamentas artimiausiu laiku svarstys įstatymą, kuriuo moteriai, kaip valdininkei, suteikiamas visiškas teisių lygumas su vyrais. Ji galės užimti visas vietas. Ji galės buti ne tik pastorium, bet ir karininku. Tas faktas, kad didelės reikšmės neturės, jis turės daugiau teoretinio svarboms gėls buti karininku bumo moterims. Moterų pastorių klausimas turi didelės praktiškos reikšmės. Kadangi Norvegijos aukštose mokyklose teologija studijuoją daug moterų. Laikraštis pastebė, kad prieš naują įstatymą mažiau protestuojama iš generolų pusės, kaip iš pastorių, kurie savo kovoj prieš moterų veržimąsi į bažnyčią remiasi švento Pavilo žodžiais: "M. hier tacet in ecclesia" ir kitais bažnyčios tėvų argumentais.

Vaikų Užrakinio Stuboje.

MICHIGAN CITY, Ind. — S. M. Rubath užrakinio namuose savo 5 metų vaiką ir nuėjo pas savo motiną, skersai gatvės. Užsidedė namas ir sudegė su vaiku.

Sprogo Pečius ir Sudegė.

GOSHEN, Ind. — F. E. March, 86 metų savo vasarnamyje, Lake Wawasee norėjo pakurti pečių, pasidarę progimas sudegė namas ir žmogus drauge.

The Young Folks

and how they work and play and what they write and say to MISS F. H. SADAUSKAS

3331 South Halsted Street, Chicago, Ill.

Action Begun.

This last Sunday, Feb. 10th, there was held a very line meeting for the purpose of starting "the ball rollin" among us Young Folks.

three of their papers. But I have yet to see any great change in their policies.

An Open Letter.

Your article "A Young Man's Impression" brought back memories of what I thought of Lithuanians ten years ago.

Around The World.

Miss Stella Pivorunas, Lithuanian school teacher at Hamilton Park, has left on an interesting eastern trip.

Something Different

Maybe I'm not supposed to tell, but I happened to overhear that there will be something "just a little different" at "SANDARA" concert

Everybody Welcome

Young Folks and their friends are all invited to spend a very enjoyable evening at a Valentine Dance given this Saturday, February 15th.

description of this affair is as follows:

"A charming place, enchanting music, dim and flattering lights, unique entertainers, delicious and satisfying refreshments".

The forecast is that all present will have the best time that they have ever had at any party.

Again, Young Folks and friends, all invited! Invitation is sincere and cordial.

The K. R's. Kulturos Ratelis.

Marquette Murmurs

Meeting.

The two meetings scheduled for January were not held because the two worst blizzards happened those days.

President - Anthony A. Royce,

Vice-President - John Macas,

Recording Secretary - Mrs. Annette Valentine,

Financial Secretary - Felix Siratevich,

Sergeant at Arms - Anthony Ruscis,

Organizers - P. William Ruscis, Anthony Schnukas.

Installation of officers followed election and President Alice Bennett Winsky with her newly acquired name graciously relinquished her gavel.

The post of Treasurer, Anthony Schnukas last year's incumbent was discontinued.

Funds to be entrusted to parent group treasurer. Johnny Macas and Felix Siratevich retained their posts.

Felix was elected by a unanimous vote - tribute to his worth.

Bill Ruscis introduced some of this proteges among them some very pretty debutantes. The Misses Bernice Kunis, Josephine Casey, Lilian Yuksnis and the husky Frank Jacobs were heartily welcomed into the fold.

Report of Dance Committee followed. Seems that Billee Bennett chairman of the committee had hastily departed for Hollywood, California to avoid being elected President - the Maroons have a weakness for a lady President they're so different.

The burden then fell on the shoulders of Schnukas, Ruscis, Valentine and Siratevich. The survivors reported arrangements in order for the dance to be held at the Hotel Hayes the 22nd of February.

Orchestration by the Marquette Merry-makers in the Grand Ball. An ad-book set rolling by a full page contrib from the Naujienos had assumed monster proportions.

The chairman appealed to the members to canvass their various localities. Bernice Kunis, brilliant prospect promised a few and at this writing turned in five. Wow. Let's go Marquette.

Last Saturday, the three and only members of the One-eyed Connelly Club - gate crashers de-luxe tore off sixty-seven miles about town, canvassing business ad prospects and as a result have a number of scalps dangling at their belts.

GAB SEZ:

The One-eyed Connelly Club identified, Lefty, Rolls, Bill. Keep an eye on 'em.

Bill caught Lefty holding hands with the new member Bernice Kunis. Scandal.

Where may Billee be?

Bill wonders what's that under Roy's nose, latelly.

It won't be long now, by Johnny.

Where's that bedroom window again Bill?

Cheer up Al. We think she still loves you.

Be that Helen Jr., Miss Wedesey?

Mike B. is now dodging rolling pins, the boy took to a better half the 15th of January.

Betty Shadbar found her prince charming in Mr. Beske, secretary Marquette Lions Club.

Don't forget the Marquette Dance, Hotel Hayes, the 22nd. Get your tickets Universal?

We'd like to hear from other clubs. Call the prexy at Republic 7148.

Sez Gab the intimate.

CUSTOMER: "To what do you owe your extraordinary success as a house to house salesman?"

SALESMAN: "to the first fine words I utter when a woman opens the door - Miss, is your mother in?"

- T. Bt.

IS IR I LIETUVA PER HAMBURGA GERIAUSIAIS LAIVAIS: NEW YORK, ALBERT HALL, HAMBURG, DEUTSCHLAND, RESOLUT, RELIANCE, CLEVELAND, ST. LOUIS, MILWAUKEE

Kontesto Eiga

KONTESTO REZULTATAI

Table with names and points: Vaišvila J., Chicago, Ill. 362; Sweetra A. F., Lawrence, Mass. 180; Kasparas Jonas, Kenosha, Wis. 70.

Kontesto Šeima Vis Didėja.

Siomis dienomis dar įstojo Sandaros kontestantų eilėn žymus visuomenės darbu-

tojas ir Sandaros 10-tos kuopos išdinininkas Jonas Masiliunas.

Taigi šiuomi turui garbės pasveikinti ir palinkėti gerų pasekmių naujam kontesto darbuotojui. M. B.

Sandaros kontesto Skyrius

3331 South Halsted Street

Gerb. Kontesto Vedėjas

Šiuomi pareiškiu, kad sutinku dalyvauti Sandaros konteste ir prašau mane įregistruoti ir prisiųsti reikalingas informacijas.

Form with fields: Mano vardas pavardė, Gatvė, Miestas, Valstija, Telefonas

Nieks netiki,

kad Amerikos lietuviai būtų pamirę savo gimtąjį kraštą Lietuvą.

Savo meilę savo Tėvynei jie jau yra įrodę atvėjų atvėjais ir dabar stengiasi palaikyti su ja ryšius.

Gražiausiai Patarnauti

Sitame atsitikime gali tik seniausias Lietuvoje laikraštis.

"Lietuvos Ukininkas"

vienintėlis demokratiškos minties, tikros žviesos ir mokslo skelbėjas. Savo turinio rimtumu, margumu ir įdomumu "LIETUVOS UKININKAS" šiaandien pralenkia visus kitus laikraščius.

"LIETUVOS UKININKO" kaina visiems metams tik 5 litai, taigi tik amerikoniškų 60 centų.

Tokia pinigų suma paskirti niekam nesunku, reikia tik pasirengimo.

Kadangi 50 centų į Lietuvą nepatogu siųsti, tai susimeskite keli pažįstami kartu ir visai apdovanokite savo gimines.

Už 50 centų Jus padarysite didelį dalyką, nes ne vieną lietuvių įpratinsite skaityti gerą ir naudingą laikraštį, ir paskui jau jie patys nemosės apie "be laikraščio".

Dar prieš Naujus Metus slūskite į Lietuvą "LIETUVOS UKININKUI" 50 centų ir savo giminų adresą Lietuvoje, o jau "LIETUVOS UKININKAS" mokės tinkamai ištiškus metus tarnauti.

"LIETUVOS UKININKO" adresas: Kaunas, Gedimino gatvė Nr. 38, Lithuania.

P. S. Kas norėtų "Lietuvos Ukininką" Amerikon išsirašyti, reikia atsiųsti visų metų prenumeratos \$2.00, pusei metų 1 doleris.

"LIETUVOS UKININKAS"

TIESIAI Į KLAIPEDA

Visos Pastangos Bus Pašvestos Padaryti Kelionę Atmintinų Įvykiu Pilną Įvairumų ir Malonumų Del Tu, Kurie Joj Dalyvaus.

Zemiausios Kainos Tiesiai į Klaipėdą.

Table with 2 columns: Route and Price. Trečia klasė į vieną pusę \$107.00, Turistinė 3-čia klasė \$181.00, Turistinė trečia klasė į vieną pusę \$123.50, Cabin klasė \$142.50.

ISPLAUKIMAS LAIVŲ 1930 M.

Table with 4 columns: Laivo vardas, New York, Laivo vardas, Tiesiai iš. Routes include ESTONIA, LITUANIA, POLONIA, ESTONIA.

PROMENADOS DENIS: Už vietos turistinė klasė ant Promenade Dėno nuo Gegužės 1-mos iki Liepos 15 i Lietuvą, o i Ameriką nuo Rugpjūčio 1-mos iki Rugsėjo 30-tos kainos papildintos sekamai: \$7.50 i vieną pusę, o \$12.50 i abi puses.

VAIKAMS: Nuo 1-nų metų iki 10 metų amžiaus pusė kainos.

KUDIKIAMS: Iki 1-nų metų amžiaus \$5.50 i vieną pusę. I abi puses \$11.00. U. S. Revenue Tax ir Head Tax atskiriam.

SMAGIAUSIA, PATOGIAUSIA KELIONE

Del informacijų ir laivakorėjų kreipkitės tuojau pas savo agentą NELAUKITE PASKUTINIŲ DIENŲ.

BALTIC AMERICA LINE

315 SO. DEARBORN ST., CHICAGO, ILL. 8-10 BRIDGE ST., NEW YORK, N. Y. UNION TRUST BLDG., PITTSBURGH, PA. 616 ST. JAMES ST., MONTREAL, CANADA.

Linksmas Vakarelis

Praleisk Valentino Dieną Smagiai

- rengia -

KULTUROS RATELIS.

Šeštadienyj, Vasario-Febr. 15 d., 1930 m.

BISMARCK VIESBUTYJE, DUTCH ROOM,

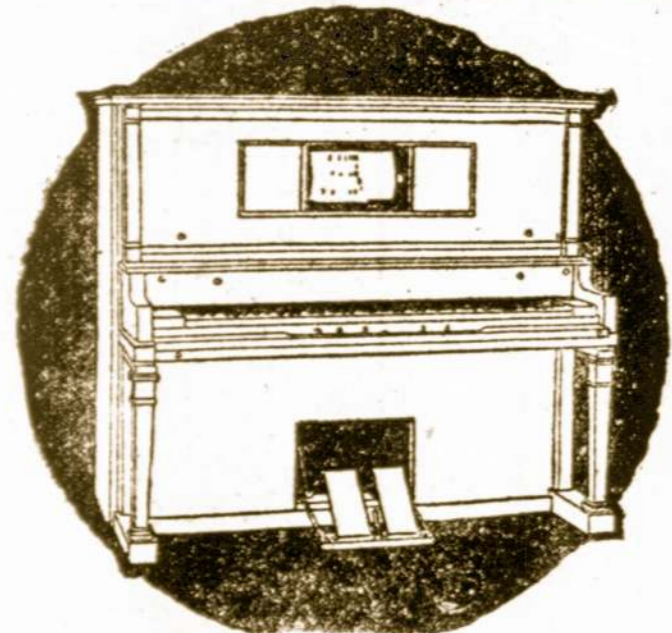
prie Randolph ir Wells gatvių.

Šie šokiai bus nepaprasti tuomi, kadangi jie yra metiniai ir yra rengiami Valentine dienoje vadinama "VALENTINE DANCE".

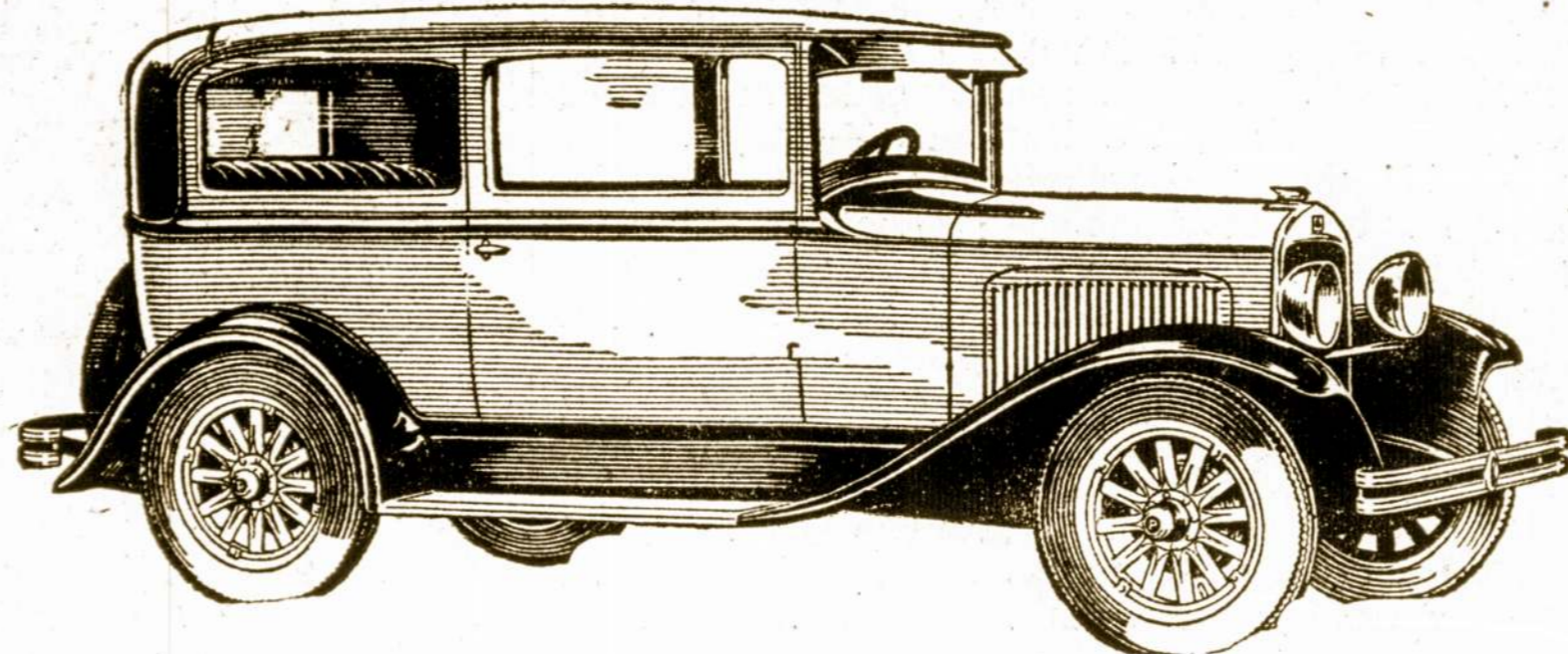
KOMITETAS.

Sandaros 1930 Metu

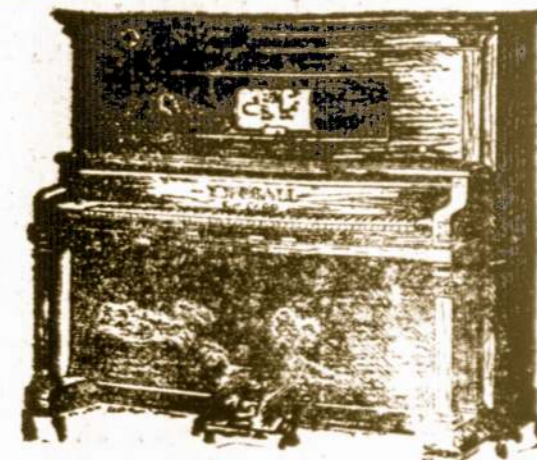
K O N T E S T A S

ANTRA DOVANA
JOHNSON PLAYER PIANAS, \$500.00 vertės gaunamas iš BRIDGEPORT FURNITURE CO., 322 4So. Halsted St.

PLYMOUTH TWO-DOOR SEDAN
PIRMA DOVANA
PLYMOUTH Roadster su Rumble sėdyne, De Luxe Coupe su Rumble sėdyne arba 4 durų sedanas, gaunamas iš M. J. KIRAS MOTOR SALES, 3207-09 South Halsted Street, Chicago, Ill.

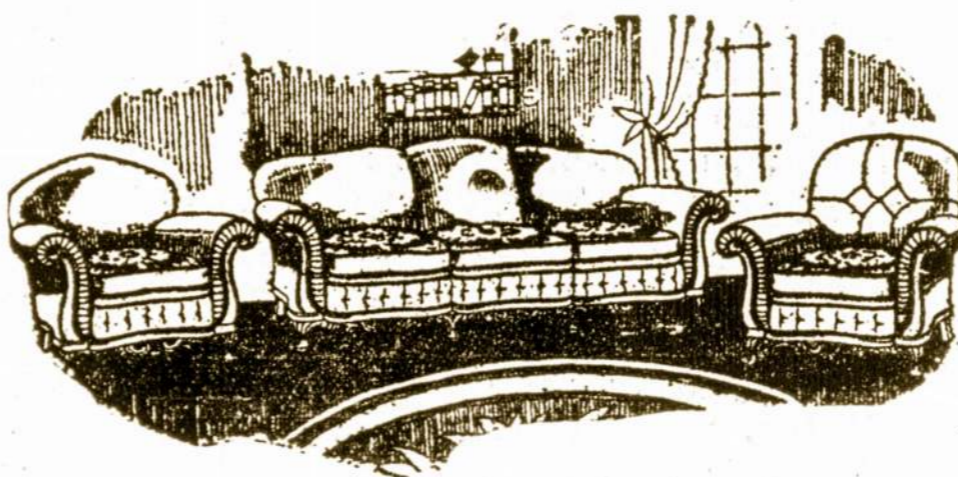
KIMBALL PLAYER PIANAS, \$500.00 vertės gaunamas iš PEOPLES FURNITURE CO., 2536 West 63rd Street.

TRECIA DOVANA.
DEIMANTO ZIEDAS, vertės \$350.00, gaunamas iš A. JUNEVICH, 3317 So. Halsted Street.

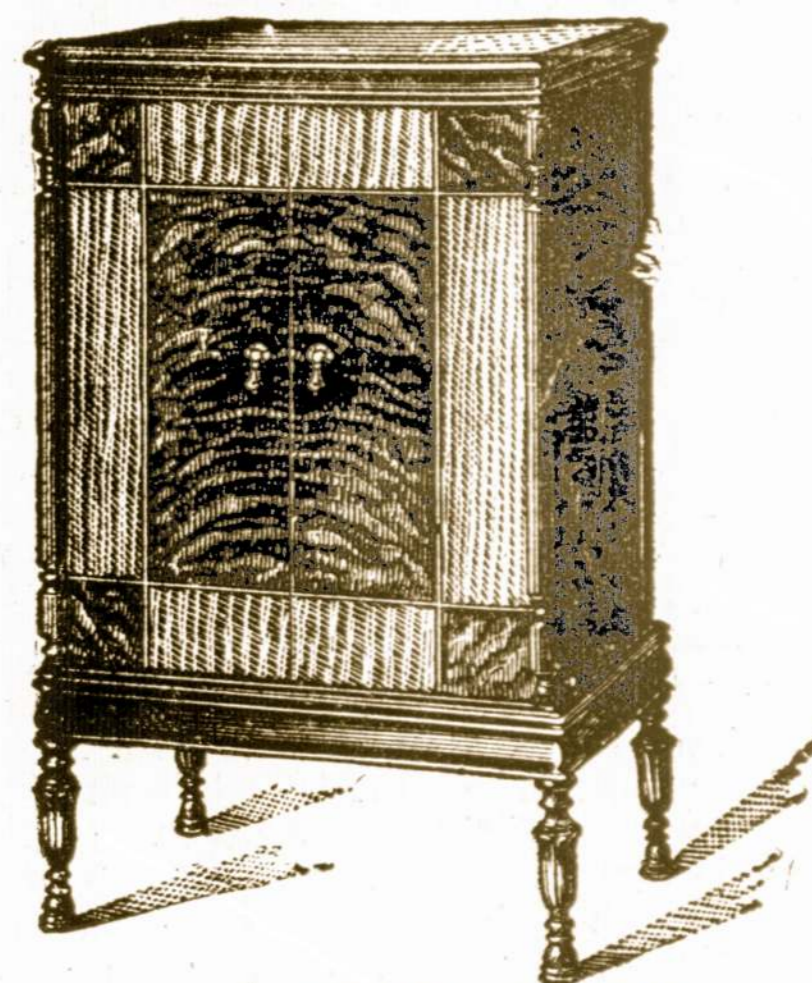
Lempa.

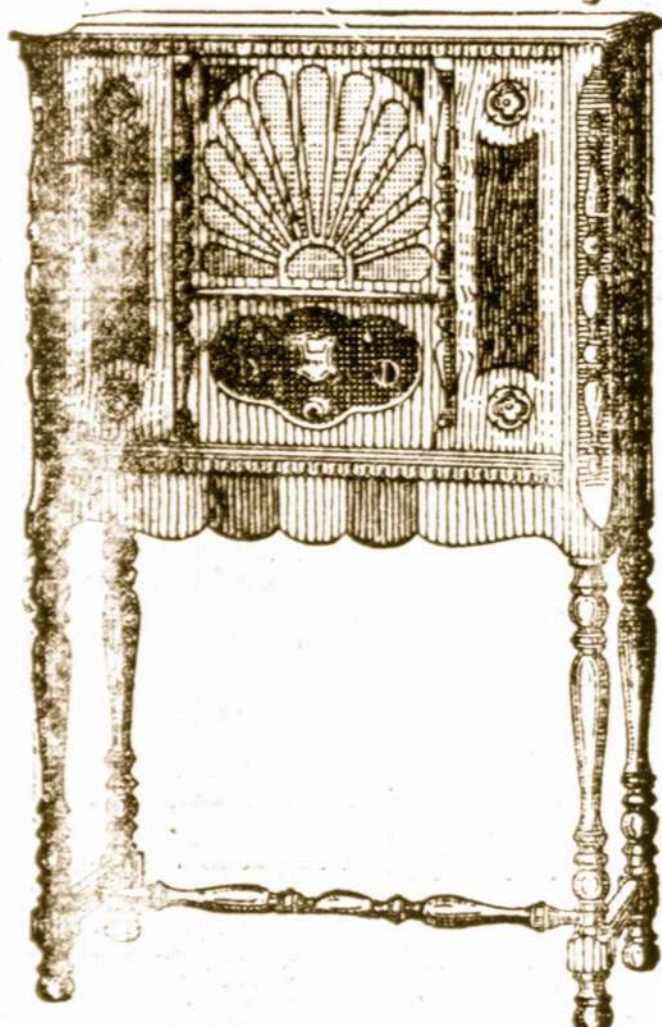
PARLOR SETAS, \$350.00 vertės, gaunamas iš PEOPLES FURNITURE CO., 2536 W. 63rd St.

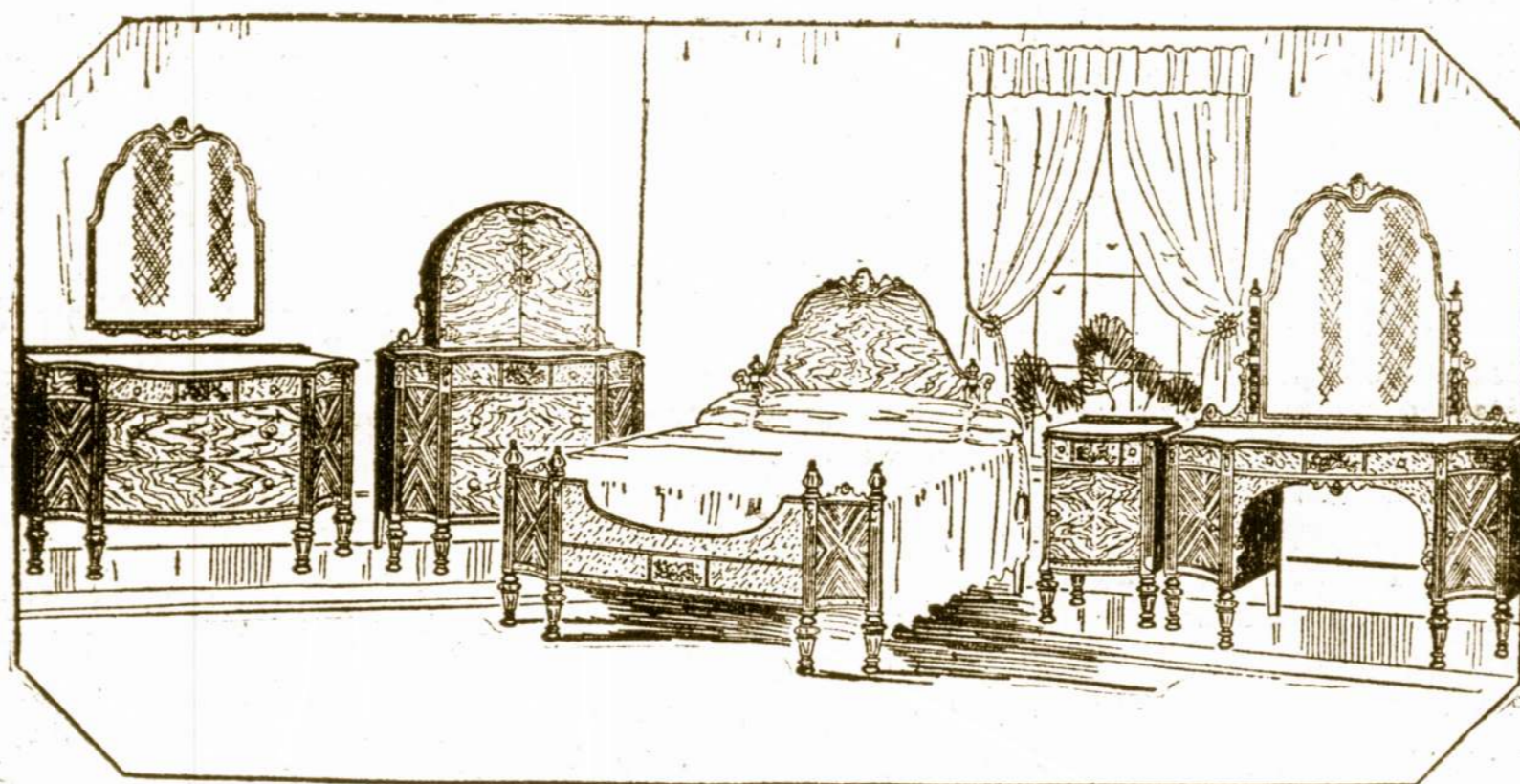
Wrist Watch

TRECIA DOVANA
VICTOR RADIO kombinacija, vertės \$350.00, gaunamas iš JOS. F. BUDRIK, 3417 So. Halsted St.

ATWATER KENT RADIO kombinacija, \$225.00 vertės, gaunamas iš JOS. F. BUDRIK, 3417 So. Halsted Street.

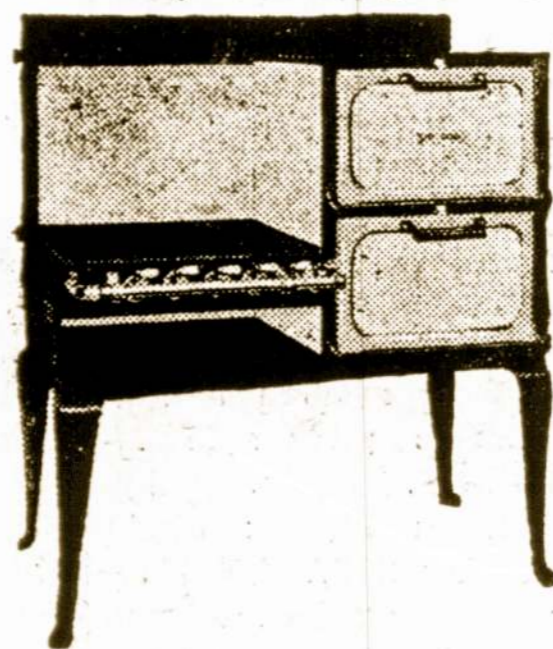
BEDROOM SETAS, trijų šmotų riešuto medžio, vertės \$225.00, gaunamas iš BRIDGEPORT FURNITURE CO., 3224 So. Halsted St.

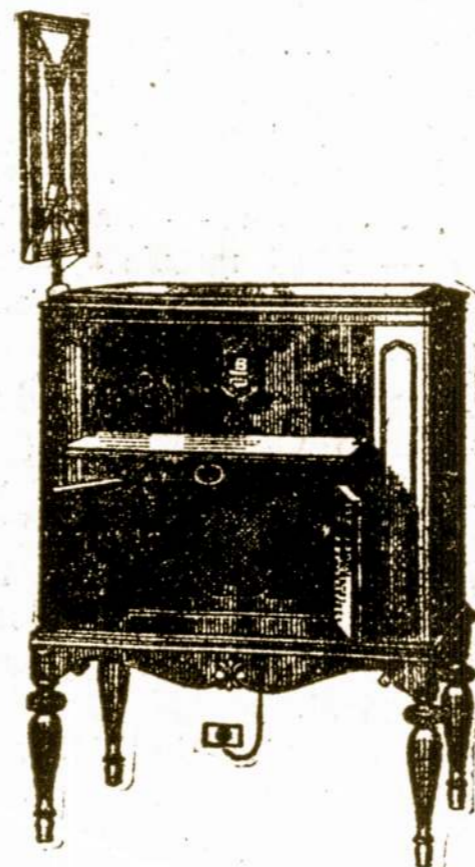
BRUNSWICK RADIO, vertės \$150.00, gaunamas iš JOS. F. BUDRIK, 3417 S. Halsted St.

MAJESTIC RADIO, vertės \$100.00, gaunama iš JOS. F. BUDRIK, 3417 So. Halsted Street.

PENNESULAR GAS RANGE, gaunamas iš BRIDGEPORT FURNITURE CO., 3224 So. Halsted St.

FADA RADIO, 8 tubų, vertės \$150.00, gaunamas iš BRIDGEPORT FURNITURE CO., 3224 So. Halsted Street.

RANKINIS PHONOGRAFAS, \$50.00 vertės.

ELGIN LAIKRODIS, vertės \$50.00.

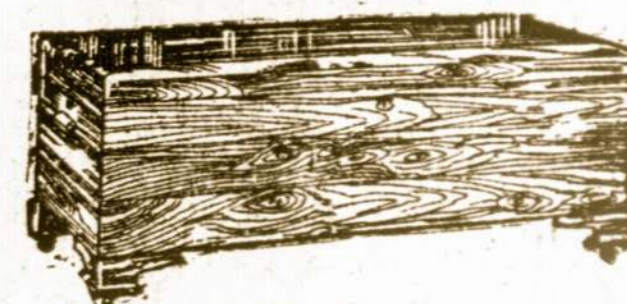
Have you seen
the new, light,
easy-gliding

HOOVER

HOOVER VACUUM CEANER, \$75.00 vertės, gaunamas iš PEOPLES FURNITURE CO., 2536 West 63rd Street.

SANDAROS KONTESTUI DOVANOS gaunamos iš šių lietuvių biznierių bei lietuvių firmų:

- Budrik, Inc., J. F., 3417 S. Halsted St.
- Bridgeport Furniture Co. 3224 So. Halsted St.
- Junevich, Alex, 3317 So. Halsted St.
- M. J. Kiras, Motor Sales, 3207-09 So. Halsted St.
- Peoples Fur. Co. 2536 W. 63 St. & 4177, Archer Ave.
- Stulpinas, V. M., 3255 So. Halsted St.

Cedar Chest.

SANDARA

AMERIKOS LIETUVIŲ TAUTINIS SANDAROS LAIKRAŠTIS

Lithuanian Weekly

Published Weekly on Friday by the
Lithuanian National League of America
373 East Kensington Ave.
Chicago, Illinois

Editorial Office:

3331 So. Halsted Street
Telephone: Boulevard 0406

Editor MIKAS VAIDYLA

SUBSCRIPTION RATES:

\$2.00 per year in the United States
\$3.00 per year in Canada and all
foreign countriesEntered as second class matter OCTOBER 25th, 1928, at the Post
Office at Chicago, Illinois, under the ACT OF MARCH 3, 1879.Sandara yra savaitinis laikraštis, leidžiamas kas penktadienis. Leidžia Ame-
rikos Lietuvių Tautinis Sandara, 3331 So. Halsted Street, Chicago, Ill.
Telefonas: Boulevard 0406
Užsisakymo kaina:Sveikintose Valstijose metams .. \$2.00
Užsienyje metams .. \$3.00

VASARIO 16 DIENA.

Dvylika metų atgal Lietuvos Taryba Vilniuje paskelbė nepriklausomybės deklaraciją, kurios svarbesnysis punktas skamba šiaip:

"Lietuvos Taryba kaip vienintelė lietuvių tautos atstovybė remdama pripažintą tautų apsisprendimo teise ir lietuvių Vilniaus konferencijos nutarimu rugsėjo mėnesio 18—23 d. 1917 metais skelbia atstatanti nepriklausomą demokratiniais pamatais sutvarkytą Lietuvos valstybę su su sostine Vilniuje ir ta valstybę atskiranti nuo visų valstybių ryšių, kurie yra buvę su kitomis valstybėmis".

Šis Lietuvos Tarybos paskelbimas buvo priimtas ramiai, kaip Vilniuje taip ir kituose mūsų miestuose bei kaimuose. Nuvarginti ilgos karinės okupacijos žmonės mažai tikėjo, kad Lietuva galėtų tapti šioje gadynėje nepriklausoma. Vienok taip įvyko. Iš vienos pusės mums gelbėjo aplinkybės. Rusų imperija, didžiausia mūsų nelaisvės kaltininkė — sugriuvo. Besirengianti pagriebti lietuvius Vokietija — pralose karą ir buvo priversta atsisakyti nuo bile kokio užgrobito.

Bet kaip žinome, vienos aplinkybės nebūtų sutvėrusios mūsų nepriklausomos valstybės, jei patys lietuviai nebūtų už ją kovoję. Ukrainiečiai, baltgudžiai ir kiti turėjo tiek pat progų, gal dar daugiau, negu mes, vienok neišstengė susikurti valstybės. Mes nebūtumėm atsilaukę nuo lenkų, bolševikų, bermontininkų ir kitų, jei viso pasaulio lietuviai nebūtų dėję savo gyvastis ir turtą ant tėvynės altoriaus.

Dabar, kuomet nepriklausomybę iškovota, Amerikos lietuviai gali pasididžiuoti atliktais darbais ir ta pagalba, kurią jie suteikė atgimstančiai Lietuvai. Vasario 16 dienos apvaikšiojimui pareiškia ne tik džiaugsmą del atsiesto tikslu, bet sykiu ir pagarbą tiems, kurie prisidėjo prie jo atsiėkimo.

TVIRTESNIS PAMATAS VALSTYBEI.

Vasario 16 diena taipgi primena mums, kad lietuvių laimėjimas dar nėra pilnas. Nepriklausomybės paskelbime pasakyta, jog Lietuva atstatoma demokratinė ir su sostine Vilniuje. Bet Vilnius šiandien dar lenkų rankose su juomi ir trečdalis Lietuvos žemių. Šio liudno fakto mes niekad negalime užmiršti. Gal but dabartinio laiku turime mažai atvirų kelių į Vilnių. Bet ką galime žinoti apie ateitį. Sąlygos keičias, gyvenimas nestovi vietoj. Ir jei busime pasirėngę išnaudoti kiekvieną patogią mums apystovą, neabejotina ai atsieksim ir paskutinio savo tikslo — Vilniaus palūosavimo. Tuomet lietuvių šeimyna vėl bus sujungta ir jokios durtuvais aptvertos sienos nebeskirs laisvųjų nuo pavergtųjų.

Nėra abejonės, kad Vilniaus atvadavimas daug priklauso nuo to kiek mes mokėsime sutraukti kruvon visas savo kurybines jėgas. Ardymas vienybės ir skirstymas piliečių į dvi grupes: tuos, kurie turi teisę valdyti ir tuos, kurie turi būti valdomi, trukdo mums kiekvienam žingsnyj. Stovintieji Lietuvos valstybės priešakyj, turėtų susiprasti ir eiti prie grąžinimo kraštui konstitucijos ir demokratinės tvarkos, kurioj piliečių teisės būtų apsaugotos. Juk valstybė yra del žmonių gerovės, o ne žmonės valstybei. Vienas garsus mokslininkas yra pasakęs: "Tik laisvas pilietis turi tėvynę. Vergas, baudžiauninkas, absoliutiško karaliaus valdinyv, turi tik savo šalį".

Jeigu Lietuvos žmonės mokoje iškariauti nepriklausomybę, tai atėmimas jiems teisės rinkti sau valdžią, negali būti pateisintas paviršutiniiais ir pasenusiais argumentais.

KUOMET KRITIKA IŠEINA IŠ RYBŲ.

Šiandien kritika yra didelėj madoj. Neperdėjus, galima pasakyti, jog mūsų visuomeniškas gyvenimas kritika beveik ir užpildytas. Daugiausia nuo jos nukencia S. L. A., kuriam koncentruojasi trys svarbesnės grupės ir keletas mažesnių. Opozicija, apsiginklavusi iki viršugalvio nusitarė kovoti iki pabaigos. Žinoma, ta kova yra popierinė ir tokios formos, kad sunku suprasti jos priešastį ir galutiną tikslą.

Dabartinio laiku mums truksta gerų, atsidasavusių veikėjų, bet gaila, kad to ngalima pasakyti apie profesionališkus kritikus. Rimta kritika yra naudinga. Ji verčia mus giliau galvoti, atsargiau elgties ir sergėtis, kad nepadarytumėm ką nors tokio, už ką vėliau turėsim nukentėti. Tačiau paprastas priekabių ieškojimas ir beprasmis užsipuldinėjimas gero nieko neatneša, o tik demoralizuoja mūsų visuomenę. Bolševi-

kai laikosi tokios taktikos, todėl kad ji jiems naudinga. Kuo daugiau surūtės, tuo lengviau bolševikams rasti sau šalininkų.

Vienas mūsų žymus veikėjas nusiskundė, kad ir tautiškoj visuomenėj truksta tokio obalsio, kurs jungtų mus visus. Energija eikvojama antraeiliam dalykams, bet svarbesnieji išlysta iš akių. Gal šis pareiškimas yra truputį perdėtas, tačiau pamatiniai yra teisingas. Kartais prirašome istisas kruvas pageidavimų, atsisaukimų, bet praktiskam darbe neįstengiam susitarti ir išsijudinti. Vargais negalais sudarom bendresnį kuną, bet žiurėk už savaitės kitos — pajra.

Didesni darbai reikalauja plataus, sutartino veikimo. Bet toks veikimas yra galimas tik tai tuomet, kai pavieni asmenys sugeba rasti bendrą kalbą. Ginčytis ir vienas kitą kritikuoti lengva, bet daug sunkiau yra atlikti konstruktyvi darba.

Girtinas dalykas, kuomet žmogus yra lojalus ir ištikimas savo organizacijai arba savieis principams. Bet kuomet tas lojalumas tampa neparemtu pasididžiavimu, tai visuomenės gyvenime jis lošia neigiamą rolę. Šiandien mums reikalinga mažiau savitarpinės kritikos, o daugiau sutartino veikimo.

D. L. K. Vytauto Jaunyste

Vytautis, tai mylimiausias Keistučio ir Birutės sunus, gimęs Trakų pilyje apie 1350 m. Vėliaus sımimo vietoje, sudegus senajai medinei piliai — Senieji Trakai — ties Galvės ežerų, Vytautas pastatęs puikią bažnyčią ir prie jos vienuolyną, kur patalpino Benediktinus — 1418 metais. Šitas faktas aiškiausiai liudija, kad Vytauto buta gero krikščionies — kataliko.

Iki 17 metų amžiaus mūsų Didvyris buvo pilnojo, visiems mums gerai žinomos ir garbingos Trakų Kunigaikštienės — Birutės priezūroje bei globoj. Tėvas, užsiėmęs nuolatiniais karais ir šiaip rupsniais, kurių kaipo Zemaityjos krašto valdovui nestigo, nedaug tegalėjo pašvesti laiko vaikų auklėjimo reikalui. Ne kam kitam, tik Birutei priklausė didžiausia garbė — išauklėti, išliuluoti Lietuvių Tautos genijų "Lietuvos Milžina". Laikai — de ja — nedaug išlaikė ligi mūsų laiku šaltinuos žinių apie Vytauto kuklystę. Tiek bent žinome, kad vos paaugėję, turėjo dažnai persiskirti su motina; jis dalyvauja šalia tėvo visuose pavojingiausiuose žygiuose, besimokydamas branginti gimtąjį kraštą, negailėti jėgų, sveikatos, pagaliau gyvasties del tėvynės — brangiosios Lietuvos.

Vytautas — vienas šviesiausiųjų laikų Vakarų Europos vyrų — laisvai šalia gimtosios lietuvių kalbos, kalbėjęs vokiškai, lotyniškai ir gudiškai — pirmus tačiau žodelius jo vaikiskos lupos prabilo lietuviškai, nes Birutė par bendrai mokėjusi kokią sveitę, tikriausia lietuvaite, vargu timą kalbą.

Pas Vytautą labai anksti pradėjo reikštis vado bei valdovo palinkimai, prieš kurio valią turi visi lenktis. Ta psichologinė aplinkybė — man rodosi — ir reikia aiškinti juo ankštą susidraugavimą su Jogaila — apie kitus Vytauto jaunų dienų draugus neturime žinių.

Mat, Jogaila iš prigimties kaip jau buvo mano rašyta, nepasizymėjo nė proto gabumais, nė valios tvirtumu, ir todėl buvo pilniausioj jaunensnio už save Vytauto įtakoj.

Kita vėl vertus — Vytautas gali buti mūsų jaunuomenės draugiškos ištikiomybės bei meilės idealas.

Turime to gražiausį pavyzdį, kad ir su tuo pačiu Jogaila. Voro jisai (Jogaila) aiškų išdaviko darba, dedasi ypač su kryžuočiais. Šita, tai tikrai Dievo rykštė Lietuvai) prieš savo dėdę (Keistutį) ir, be abejo tuo pačiu prieš savo draugą, broli. Vytautas išsyk jokiū budu nenori tam tikėti, dargi stengiasis irodinėti tėvui, Keistučiu, kad to buti negali. Kaip tai, jo draugas, lietuvis, drįstų dėtis su šiais nevidonais, Lietuvos mirtiniais neprieteliais?!

Susekus pagaliau sąmokslą, gavus į rankas patį sutarties originalą — ištikimas,

berods iki lengvamaniškumo, draugui — Vytautas visokias budais stengias vis dar, jei neįsteisinti išdavik Jogaila, tai bent sumažinti jo piktadarystę. Ne kieno kito, tik dėka Vytauto užtarimui taip len gvai buvo nubautas Jogaila su savo nedora motina.

Maža to, sulaužius priesaiką ir pasikėsinimo keliu užgriebus Vilnių, Vytautas su mesdama bėda ant niekųjų patarėjų, vis dar pasitiki draugų, noriai tarpininkauja tarp jo ir savo tėvo.

Bet veltui. Netikęs Algirdo sunus pasirodo nustojes netik draugiškumo jausmo, bet ir žmogaus. Baimė, godumas valdžios ir kiti sumetimai apjankina jį ir pastumia į negirdėtą pyktadarystę. Pasunaudodamas kaip žinome kilniausiais žmonijoj draugiškumo ir giminytės ryšiais, klastingai suima savo, lyg šiai minutei ištikimiasį draugą pusbrolį Vytautą ir jo tėvą, savo dėdę, kurį pakankines kėdų dienų drėgnoj ir visiška tamsioj rusy į liepia budeliams jį pasmaugti, antrą gi liepia toliau kankinti manydamas tą pat netolimoje ateityje (išsyk abudu pasmaugti) buvo pavojus sukūrinti per daug žmones) ir su juo pa aryti. Ne gana to. Mūsų Didvyrio motina Birutė, to paties Jogailos paliepimu, pasiskandinta, ir visi jos giminaičiai — Vydimantai arba ratatis suvažnėti, arba šiaip žiauriai išžudėti.

Paskum, dar daug pakėlė jisai vargų... bėdų — apie tai bus šis tas parašyta — iš priešasties jau dabar Jadvygos, Lenkų karalaitės, vyro kadangi Jogaila — kaip žinome — 1386 metais apsivedė su ja atiduodamas Lenkams visą Lietuvą.

Didysis Vytautas turėdamas galvoj visos tėvynės gerovę privertė save užmiršti visas asmeniškias skriaudas ir įžeidimus. Kaip matome, likimas suruošė kietą, ir vargingą jaunystės laikotarpį mūsų Didvyriui.

Tas bet gi išėjo Lietuvos ir jo paties gerovei. Užgrūdintas fiziniai ir moraliai, Vytautas turėjo pakankamai spēkų ir išvermės darbuotis ne nuilstamai per ilgą savo amžėlį — gyvenou virš 80 metų, mylimos Lietuvos labui. Jis išvadavo ją iš pažeminimo, prie kurio buvo privedusi Jogailos politika, o ypač ambicija. Pagaliau dėka savo genijališkias gabumais, be vadovaudamas Lietuviams ir Lenkams, sutriuškino galingųjų, nuolat apie Lietuvos prąžūtį svajojančių, kryžuočių eiles, ties Žalgiriu — 1410 metais Liepos 14 dieną. Tame mušy Vytautas pagarsėjo visoj Europoj kaipo gabiausias tų laikų vadas ir diplomatas.

Ir tik netikėta mirtis sukliudė jam atgaivinti nuo Mindaugo laikų užmirštą karališką valdžią Lietuvoj, kaip ženkla pilnos nepriklausomybės, galybės ir aukštos kultūros. Bent anų laikų supratimu. Kad Vytautas butų pa-

DR. JONAS BASANAVIČIUS
Lietuvių Tautinio Atgimimo Tėvas, pirmas pasirašęs Nepriklausomybės aktą. Mirė Vasario 16 dieną 1927 metais Vilniuje.

Ivairios Žinios

Hindų rašytojas, filosofas sakė pamokslą kulturininkams.

Nedėliojė Vasario 2 dieną kaip 11 valandą The Boston Ethical Society žinyčioje arba kultūrinės etikos bažnyčioje N. A. Konevatorijjos Broven Hall, taip kaip kiekviename nedėliendijėje, taip ir šiamė šalimai muzikos, buvo ir pamokslas bei paskaita. Zy mus hindų rašytojas, filosofas Dhan Gopal Mukerji kalbėjo "What is Meditation?" — Kas yra sąvoka — įsivaizdinimas? Trumpai sakant lektorius perstatė hindų savoką ar psichologiją ant kiek jinai skirtinga nuo vakarų realistikumo. Kitaip sakant lektorius demonstravo Rytų mistikizmą.

Amerikonams buvo žingeidu klausyti žymaus hinduso pašneka bei paskaita. Mat tą nedėliendiję amerikony spauda plačiai rašė apie Indijos nepriklausomybę. Tą nedėliendiję New Yorko "The World" idėjo p. T. H. K. Rezmes straipsnį "India to Fight Bloodless Battle for Independence". Magazinas "Review of Reviews" iš vasario mėnesio Charles T. Andrews straipsnį "India Demands Freedom".

Mūsų skaitytojams yra svarba žinoti keli faktai apie hindus. Hindai ar indai yra ariečių giminės arba mūsų veislės protėviai. Tai senyva tauta. Gyvena Azijos trikampyje. Visa tauta susideda iš 320 milijonų asmenų ir apima žemės plotą apie 1,805,350 ketv. mylių. Tikybos atžvilgiu hindai: dindų ar brahminų 216,734,586 asmenų; moslmų arba mohamedonų 68,735,233 asmenų; budistų 11,571,268 asmenų; animistų 9,774,611; krikščionių 4,754,064; sikhų 3,238,803 ir jain 1s,118,596 asmenys.

Indija priklausou Anglijai nuo pradžios 17-to šimtmečio. Pirmą anglų trupa gavou čarterį iš Anglijos vadinama East India Co., 1600 metais Gruođžio 31 dieną. Pirmas anglas pribuvo Indijoje

gyvenęs keletą mėnesių, jis butų atsiekęs savo galutiną tikslą — karališką vainiką. Bet reik tikėti, ad Aukščiausias davė jam amžinos garbės vainiką, nes perskyrė su šiuo pasauliu, kaip tikram katalikui pridera. Mirė ant rankų Vilniaus vyskupo, Mato iš Trakų, artimo savo draugo ir patarėjo 1480 metais Spalio 27 dieną Trakuose, palaidotas gi sostinės vyriausioj bažnyčioj, jo pastatytoj — Vilniaus Katedroj. — 2.

operatyvai su 3,422,000 narių. Viso vertė 679,400,000 rupees. Indijos rupees tiek vertos: 15 rupees 1 sterlingas ar svaras, amerikoniški 32 centai yra 15 rupees arba 1 sterlingas.

— M. Stakėnas.

Lenkai Nori Išnaikinti Vokiečių Kulturą.

Vieno ukininko privatinėj lestauija, kam lenkai griaua be jokio pasigallėjimo jų kultūrinis paminklus iš vokiečių atimtoj Lenkijos dalyj. Štai nelabai senai lenkai išsprogndio Bromberge Bismarko bokštą. Dabar jie nori nugriauti buvusias kryžuočių pilis Meme ir Rheden. Dvi kitas pilis ir bažnyčias Kulme ir Saldave norima perbuduoti pagal lenkišką stilių.

Ypač lenkai užsispyrę Poznaniuj kaizerio palocių, kuris tik 1912 metais yra pastatytas. Vokiečiai pasipiktinę sako, jog tokiais darbais pasaulio istorijos nepakels ir tik patys sau pasidarys gėdos.

Kaip Diktoriai Papirkinėjo Užsienių Spaudą

Prancūzų laikraštis "Tempos" gaudavo iš Primo de Riveros Subsidiją.

Primo de Rivera viešai pareiškė, kad Ispanų vyriausybė laike 2-ųjų metų duodavo prancūzų laikraščiui "Tempos" — "Tan". Dabar esą tarp Ispanijos vyriausybės ir laikraščio redakcijos kilęj konfliktas, nes "Tempos" pareikalavo perdidelės subsidijos.

Ispanų vyriausybė negalėjusi patenkinti laikraščio reikalavimo ir tuomet "Tempos" pradėjęs dėti straisptus prieš Ispaniją.

Anglų Knygos Lietuvai.

Lietuvos Universitetas, Humanitarinių Mokslų Fakultetas, steigia prie Fakulteto anglų skyriaus biblioteką. Šiuo reikalui Universitetas kreipėsi Konsulatan prašydamas pagarginoti atskirus piliečius bei įstaigas, kurie turėtų atliekamų knygų jas paaukotų Universitetui.

Todel šiuomį prašome visus piliečius kurie turi nereikalingų jiems knygų jas prisijusti šiam Konsulatui.

Pageidaujama tiktai gauti anglų rašytojų kuriniai — drama, romanas, eilėraščiai ir literatūros kritika.

Liet. Konsulatas Chicagoje, 608 So. Dearborn St. Chicago, Ill. L. GAIZAITĖ, Konsulato Sekr.

NAUJA SANDARIEČIAI

J. Kazlauskas. Savininkas aptiekos, 4553 South Hermitage Avenue, Town of Lake.

A. Chesna.

Zymus biznierius, turi vieš butį ir pirtį, 4509 South Paulina Street

A. Masalskis.

Savininkas laidotuvių įstaigos Bridgeporte, 3307 So. Auburn Avenue

Joseph Nester,

751 West 31st Street sekmingas Realestatininkas ir geras lietuvis patrijotas.

Poni J. Zimontienė.

Sandaros Iždininko Dr. Antano Zimanto žmona, daug pasidarbavusi Sandarai prie įvairių parengimų.

Tikri ir Netikri Šventieji

DR. JONAS ŠLIUPAS

Flagellantai.

Nors ir šiandien mūsų kunigija glamonis protiška skapyjima, kaip liudija "davačių" gaujos Lietuvoje, brolijos gyvy ir negyvy rožančių, draugijos Antano Tretininko, visokių nešvankių zonų rujan, tačiau žmonių pradėjo protiška taip toli, kad nebesitikiame vėl — bent Lietuvoje — paregėti galėsia kruvas "besiplakančių" brolijų.

Flagellantais vadinosi tuos draugijos fanatiškų svajotojų, kurie — protarpiais tarp 13-to ir 16-to šimtmečio — atsiradavo įvairiose Europos šalyse, skelbdami dievo papykį ant gadinės sugedimo, kviesdami prasikaltėjus metavoti iš nuodėmių per nusiplakimą arba flagellacijas, ir patys viešai tą paraginami ant savęs atikdami ar plakimusi ar kitokiu kuno įgrobimu. Dideliais ir be tvarkos pulkais — kartais po vadą kunigų, ar fanatiškų, apsilvikiusių kunigų ir zokonikų rubais, nešini velisvas ir kryžius, apnuoginę savo krutines ir pečius, o vidus paslėpę po kukėmis ar uždangalais, kožnas turėdamas mazguotą botaną rankoje, pasmagintą ant galo su švinu ar geležimi — jie traukė nuo miesto ir miestą, giedodami giesmes, grąšindamas kerštu ir bėda. Ant rinkos kožno miesto, į kurį jie atkako, jie krito ant žemės, rankas išskėtę kryžiaus pavidale, ir ten pliekėsi iki kraujui, o kartais iki susižeidimui. Kožnas likęs prisidodavo prie jų 33 dienoms, paminėjimui 33 metų Jėzaus gyvenimo ant žemės; ir per apsižadėjimą laiką visi gyveno nuolatinėje bėdinystoje, beje ar išmaldomis ar iš šiaip dovanų. Tokios fanatiškos kelionės, kurios šiek — tiek primena religiškus susirinkimus ir gavinimus Prūsų Lietuvoje ir Amerikoje mūsų dienomis, atsitikdavo gana dažnai. Bet tėmytinausios buvo trys: Pirmoji prasidėjo Perugijoje 1260 metais; tai buvo laikas, kada bendruomenė Italijoje buvo labai sunetvarkinta per ilgus imtynę partijų: Guelphų ir Ghibellinų.

Pati gadinė netvarka parengė kelia tokiai religiška reakcijai. Dausybė žmonių sekdamai naują pakvietimą, ir galiaus gaujos pastojų taip pasibaisėtinos, jog užsitraukė neišsikėjimą Manfredo, su naus Priderikto II, kuris jas uždraudė. Vėlesnės atžalos tos partijos atsirado Bavarijoje, Austrijoje, Maravijoje, Bohemijoje, Lenkijoje ir Prancuzijoje, kur prie perdėjimų praktikos dar prisidėjo perdėjimai pamokinimų. Nuododami, gavę esą apreiškimą nuo Dievo, jie tikrino, kad kraujas, pralietas nusiplakime, susidedą su Jėzaus krauju nuvalyme nuo nuodėmių; jie vienas kitam spaviedodavosi ir vienas kitam aboliucijas davė, ir sakė, kad kad jų liuosnorios baudos atstovinėš visus bažnyčios sakramentus ir visas kunigų tarnystas. Žydų jie ypatingai neužkentė, ir žydai, visomet nukentanti kožną žmonių nelabumo upę, balsiai daug kentėjo nuo Flagellantų įsitūto daugelyje miestų Vokietijos ir Nederlandų. Antrame išsiverzime Flagellantizmo aplink 1349 metus nusizėngimai prieš viešą padorumą buvo daug akyplesnėsi negu pirmąjį sykį. Vyrai ir moters be skirtumo dabar viešai vaikščiojo pu-

liau nuogi, ir paroduodami pliekė save. Prošą tokiam naujam fanatizmo išsiverzimui suteikė baimė, kuri padėmė bendruomenę laike baissijų marų, žinomų po vardu Juodoji Mirtis, kurią Heckeris savo "Vidurinių amžių epidemijose" aprašinėja su pasibaisėtina teisybe. Tos pačios suirutės atsikartojė vėl augstutinėje Vokietijoje, Rheino provincijoje, Nederlanduose, Šveicarijoje, Švedijoje ir net Anglijoje. Nors neleidžiama, ir Prancuziją, tie fanatikai sugebėjo įeiti į Avignoną tuometinę popiežių sostapilę, kada juos iškeikė savo bulleje Klemensas VI. Siuntimas iš palengvo nustilbo, ir nebrandame jo pėdsakų iki prasidedant kitam šimtmečiui. 1414 metais nauja Flagellantų gauja, ant vietos vadina mi FLEGLERIAIS, atsirado Turingijoje ir žemutinėje Saksonijoje, ir jie panaujino ir net padidino būriausius savo pirmtakų perdėjimus. Tie nauji fanatikai atmetė visas paveldėtas religiškas praktikas, ir visokį paviršutinį garbinimą, vienintėliai remda miesi tikėjimu ir "flagellacijomis". Jų vadas vadinosi Konradas Šmidt. Jie atmetė šalin ne tik bažnyčios mokimimą apie sakramentus, bet taip pat šveistykla ir maldas už mirusius. Šmidt sakė turjis missiją nuo Dievo, ir skelbė, kad flagellacijos kraujas esąs tikruojū svodbos rubų evangelijos; kad jis esą brangišnis už kraują kankintinių, ir tikras pašportas į amžinąjį gyvenimą. Tų fanatikų siaubimas užsitraukė smarkias baudas nuo Inkvizicijos. Daugelis jų tapo mirtinai pasmerkti, ir pats Šmidtas tapo sudegintas Sangerhauzėje, 1414 metais. Jų mokimimus surinktus į 50 artikulų, iškeikė Konstancijos konciliumas.

Rods tokius perdėjimus negina Romos katalikų bažnyčia, lyginai kaip ir kitos krikščionių bendrovės; tačiau Romos katalikai — pasiremami I Cor. IX 27, Coloss. III, 5. skaito esant leistinu ir net girtinu paties save pliekimą, jeigu daromas tinkamoje, be parodavojimo ar fanatizmo, ir su gyvu įtikėjimu bei druta viltimi Kristaus nuopelnais. Tatai yra "disciplinina", varginimosi forma, paprasta klišiuriose, ir net at-

liekama per šiaip žmones, net augstos kilties, taip senovėje kaip naujesniuose laikuose.

Štai ką vyskupas Valančauskas rašo apie plakimąsi mūsų bažnyčiose: "Kitą kartą visi katalikai gelbėjo už savo nusidėjimus patys save šveisti. Svetimoms šalims tą paprotį pametus, Zemačiai ilgai dar nemetė. Kaipgi visi plakties norentis už vis didžiausio nedėlio bažnyčioje savo parapijos liuob" eiti į pereinamąją zokrastiją, virštinius drabužius nuvilkti ir maišius apsimaustyti. Tė maišai buvo erti, densė visą kuną žmogaus, tik tai rankoms, nosel lupoms ir akims buvo praplautos sky-lės, o nugaroj tyčioms prakirpatas prarėžiukas. Ilindusieji į tokius maišus, emės šikšnogalius arba strikgalius ir sustojo į dvi eili. Tuojau vadovas kryžių pagavęs, žengė per slenkstį, o visi jo pasekėjai įkandinau tylyno. Didžiojo pėtyčio atėjusieji pas grabą Kristaus, kituose laikuose viduryj bažnyčios suklaupę, pirmą biškėlį mel-dėsi, paskiau vadovas skaitė balsu septynis psalmas Do-vydo, kiekvieną eilėlę perskaitęs truputį apsistojė, o tuo tarpu maišuošieji diežė maišų ne nuogas savo pakalas. Taip vadovas psalmas perskaitęs kalbėjo Litaniją Visų šventų, o maišuošieji atsakydami "melskia už mus" vien raizė sau per kuprą, nekurię taip stipriai, jog ir kraujas tekėjo. Išsiperėjusieji grįžo į zokristiją, padėję maišus ir apent savotiškai apsidairę ėjo kur tinkamai. Tam būriui savo darbą atlikus, kitas iš-ėjo į bažnyčią ir taip darė per kiauras dienas. Vysku-pui Steponui Giedraičiui nepatiko toks žmonių elgima-sis todėl 1779 metais įsako kunigams, kad peiktų tą paprotį, o paskiau užgynė maišuos beduoti. O žmonės jusomet klausantis balsu dvasiškos vyresnybės, butinai lio vėsi kailei savo diežti".

Taip, tai, Lietuviai nuolatios vėliau už kitas tautas protą teigija. Jeigu kunišai nekildudyt žmonių apšvietimo ir ne tendintų protų, bažnytiškais išmislais ir monais, o platintų mokslą, nebūtų tokios paikystos galimu daiktu. Taigi daugiau šviesos, o ne šventinto vandenio!

D Ž I O V A .

Dvidešimts metų atgal organizuota kova prieš džiovą pradėta. Per tuos dvidešimts metų, labai daug nuveikta, susęta ir išgydyta ta liga sergančius. Pavyzdin, vien tik New Yorko valstijoje, neimant New Yorko miestą, yra 85

dispensarai, klinikai ir 34 visuomeniškos sanitarijos, kur žmonės gali pasiduoti išgaminavimui. Kur nėra džiovos žinovų. Valstijos Sveikatos Departamentas įsteigė laikinas vietas kur galima kreiptis. Percėjais metais suvirš 45,000 išgaminavimų padaryta tose klinikose.

Jeigu cergantis vyksta į tas vietas kuomet liga jį užpuola ir pasiduooda tinkamui pagydymui, turi gerą progą pasveikti. Kad nors mokslininkai, mokytojai ir gydytojai tą faktą praneša žmoneš, vistiek nuo rekordų matyt, kad adugiausia žmonių tenais nuvyksta kuomet liga jau gerokai įsigauna.

Dr. Robert E. Plunkett, New Yorko Sveikatos Departamento džiovos gydytojas praneša apie sekantį atsitikimą.

"Du metai atgal jaunas vaikas, lankantis kolegiją, geros šeimynos ir neturedamas jokių finansiškų rūpesčių, apsirgo. Jį užpuolė baisūs karštis ir per dvejus mėnesius nebuvo galima surasti kokia liga sirgo. Truputį pasveikęs, jis sugrižo kolegijon, bet labai greitai pavargę, kvapo neturėjo užtektinai, ir tankiai kosėjo. 1928 metais rudęn jis labai apsirgo, ir kolegijos klinokos slaugė jam patarė nuvykti pae gerą gydytoją ir pasiduoti krutinę išgaminuoti.

Tą jis nedarė. Apleidęs kliniką jis pradėjo labiaus ko sėti ir pradėjo išspiauti kraujo. Už kiek laiko tas kraujas sustojo, bet vistiek jis labai greitai pavargę ir pradėjo menkėti. Per visą perėitą vasarą jis labiaus pavargę.

To vaikino tėvas tulą laiką atgal sirgo džiova, bet su tinkamu gydymu jis pasveiko. Kuomet jis matė, kad jo sunus taip baisiai sumenkėjo jis tuojaus kreipėsi prie medikalishko patarimo. Vaikas pasidavė išgaminavimui. Bet džiova užpuolė jau abiejus plaučius. Jį tuoj pradėjo gydyti. Ir net iki šiame

laikui jis gydosį, kad nors truputį sveikesnis vis vien labai serga, kaip tik į laiką liga sugauta.

Kad nors to vaikino tėvas sirgo džiova su tinkama priežiūra jis pasveiko, bet pirm negu tas tėvas pilnai pasveiko jis gal perdavė sunui ligos bakterijas, ir jeigu sunus būtų pasidavęs išgaminavimui tas faktas paaiškėtų, ir su tinkama priežiūra nebūtų užsikrėtęs. Gailla, kad kolegijos klinike gydytojas nesusekė vaikino padėti, nes jis turėjo džiovos apsiereškimus.

Sergėkis nuo kosėjimo, ne pergreito pavargimo, kraujo seilėse ir sumenkėjimo. Jei tu turi nors vieną iš tų paiseškimų nuvyk pas gydytoją pasiduok geram išgaminavimui.

Senoviškos Liekanos.

MINET-EL-BEIDA, Syrija. — Archaeologistų kuopa su profesorium F. A. Schoeffer priešakyje surado senovės miestą, kuris buvo žemėmis apneštas. Bekasinejant, rado urvą akmenimis išmurytą, kuriame surado visokių statbų: žmonių, gyvulių ir paukščių, kurie visi yra iš aukso nulieti. Nekurie daiktai pagabenti į Lonore muziejų Prancuzijoje. Spėjama, kad senovės liekanos yra apie 20,000 metų senumo.

Airijs pritaria Indijai.

DUBLIN, Airijsa — Veikiančias pirmininkas De Valero, Fianna Fall partijos pasiuntė telegramą Indijos vadui Mahotma Gandhi pritarimą del kovos už pilnos nepriklausomos Indijos.

Apedegė Sandėlis.

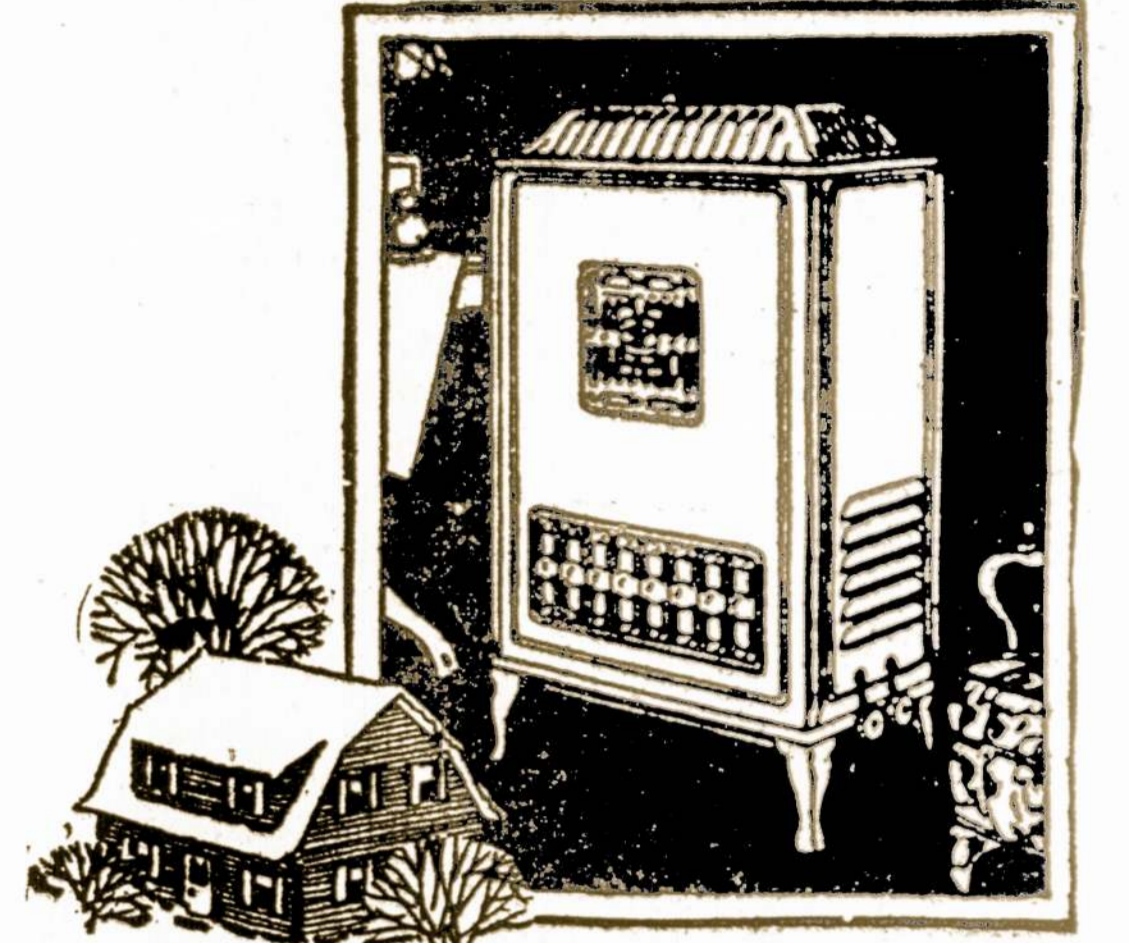
ELYRIA, Ohio. — Užsiedę geležies 3 aukštų sandėlis iš Elyria ir orain miestelių ugniagesiai kovojo su ugnim, kad išgelbėtų biznio centras. Nuostolių padaryta apie 50,000 dolerių.

Gazo Šiluma

VIENAM KAMBARIUI, DVIEM KAMBARIAMS, TRIMS KABARIAMS AR DAUGIAU.

Su šia

GAS HEATROLA

\$10 ALLOWED

Už Jusų Seną Šildytoją jai pirksite DABAR!

Dabar yra laikas atsikratyti nuo darbo ir suodžių prie Jusų seno base burnerio. Mainykite jį ant malonus patogumo tikro Gazo Šilumos Jusų namams. Šis gražas Heatrola degina Gazą — cirkuliuoja daugybes šilumos — švarios sveikos šilumos per Jusų kambarius. Suvartoja mažai gazo. Šiluma kada tik reikalauja — pasukant šriubą . . . ir vėl užsukama kaip užtektinai šilta. Be dumų ir suodžių . . . be dulkinųjų anglių, kurie teršia Jusų namus. Mahogany spalvos kabinetai moderniško stiliaus harmonizuojasi puikiai su kambario papuošimais. Ideališkas namui ir apartamentui. Yra specialė gazo kaina del namų šildymo.

\$5 ĮMOKĖTI — METAI ISMOKĖTI.

Kaina \$89.50, įvestas, atrokuojant \$10.00 už seną šildytoją, gaunate šią Heatrolą už . . . \$79.50

THE PEOPLES GAS LIGHT and COKE CO.

Logiška Vieta Pirkti Gazui Įrengimus.

122 South Michigan Avenue

Žiūrėk į telefono knygą ar į gazo bilą del artimo Gazo Komp. ofiso.

GALITE ATLIKTI GERIAU SU GĖŽU

Garsinkitės "SANDAROJE"

BUSI IŠMINTINGAS SKAITYDAMAS žurnalą "TARPININKA". Visuomeniškos dalės, mokslo ir vaizbos mėnraštis. Tik \$1.00 metams. Kas tuojaus užsirašys gaus dovaną.

DOVANOS

Pasirinkit ką norit: 1. Graži Fontaninę uždegą. 3. 1 sv. saldinių. 4. trejenką plunksnę. 2. nepaprastą pašeilį: rašo ir

Vienas numeris 10 centų. "Tarpininkas" 332 W. Broadway So. Boston, Mass.

Pas mus taipgi galima gauti rašomosios mašinėš su lietuvių raideimis ir kitokių naujybių. Klauskit laiku, įdedant 2c. štampa.

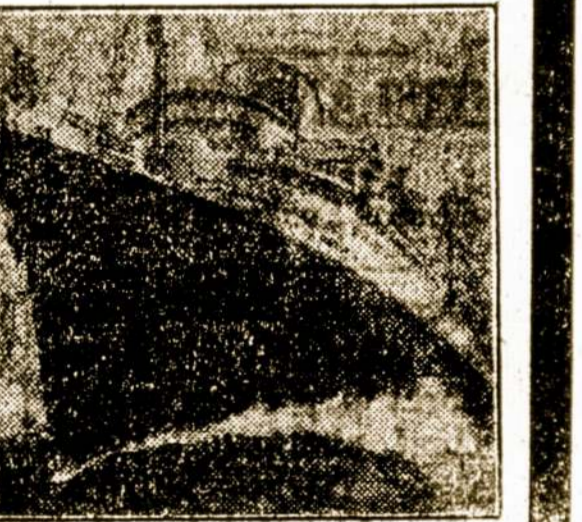
Ypatiskai Vedama DIDELE EKSKURSIJA I LIETUVA.

NORTH GERMAN LLOYD EKSPRESINIŲ LAIVŲ

"BREMEN" Greičiausiu Pasauljį Laivą ISPLAUKIANČIO IŠ NEW YORKO

Gegužės 3 d. PO PRIEŽIURĄ

LIETUVIŲ LAIVAKORČIŲ AGENTŲ AM. D-JOS.

Prisidėkite prie šios ekskursijos ir dalyvaukite 500 metų Vytauto Didžiojo Mirimo Sukaktuvėms Minėti Šventėje. SPECIALUS TRAUKINIAI TIESIAI IŠ BREMENO I KLAIPĖDĄ VADOVAUJANT PRITYRUSIEMS VEDEJAMS MAZIAU NEGU 7-NIOS DIENOS I LIETUVĄ.

NORTH GERMAN LLOYD 57 BROADWAY NEW YORK, N. Y.

Del Informacijų kreipkitės i LIETUVIŲ LAIVAKORČIŲ AGENTŲ DRAUGIJA 168 Grand Street, Brooklyn, N. Y.

- J. AMBRAZIEJUS, 168 Grand St., B'klyn, N. Y.
- "VIENYBĖ", 193 Grand St., B'klyn, N. Y.
- J. VASILIAUKAS, 814 Bank Street, Waterbury, Conn.
- A. S. TRECIOKAS, 197 Adams Street, Newark, N. J.
- J. SEKYS, 226 Park Street, Hartford, Conn.
- "NAUJIENOS" 1739 South Halsted Street, Chicago, Ill.
- A. VELECKIS, 502 South Ave., Bridgeport, Conn.
- P. BALTUTIS, 3327 South Halstead St., Chicago, Ill.
- "DIRVA", 6820 Superior Av., Cleveland, Ohio.
- K. MAKAREVIČIUS, 95 Liberty St., Ansonia, Ct.
- K. VAISNORA, Franklin Savings ir Trust Co., Pittsburgh, Pa.
- J. URBSAS, 187 Oak Street, Lawrence, Mass.
- P. MOLIS, 1730 — 24th St., Detroit, Michigan.
- J. G. BOGDEN, 322 W. Long St., Du Bois, Pa.
- J. ZOLP, 4559 So. Paulina Street, Chicago, Ill.
- V. M. STULPINAS, 3255 So. Halsted St., Chicago, Ill.
- A. VARASIUS, S. 12th ir Carson St., Pittsburgh, Pa.
- "TARPININKO" Agentura, A. Kupstas, 332 W. Broadway, So. Boston, Mass.
- MISS J. RAUKTYTE, 50 Sterling St. Worcester, Mass.
- N. GENDROLIUS, 395 Broadway So. Boston, Mass.
- K. KAZEMEKAS, 793 - 797 Bank St., Waterbury, Conn.
- P. BARTKEVICZ, 678 No. Main St., Montello, Mass.
- K. SIDABRAS, 875 Cambridge St., Cambridge, Mass.
- J. VITKAUSKAS, Richmond Trust Co., 2701 E. Allegheny Ave., Phila., Pa.

RAMOVA Teatras

35th ir Halsted Street Dabokite Ramova Programus

Gražesni kalbanti veikalai bus rodomi čia negu bile teatre šiame mieste!

PROGRAMAS

Sekmadienj, Vasario 16 d. "DANCE HALL"

Su Olive Borden

Pirm. ir Antr., Vasario 17 ir 18 d. d. "APPLAUSE"

Su Helen Morgan

Treč. ir Ketv., Vasario 19 ir 20 d. d. "THE BROADWAY HOOVER"

Su Marie Saxon, Jack Egan ir Louise Fazenda

Penkt. ir Šešt., Vasario 21 ir 22 d. d. "ROMANCE OF RIO GRANDE"

Su Warner Baxter, Mary Ducean ir Antonio Moreno.

Kasdien komedijos ir žinios paveiksiai.

Durys atsidaro 1:15 val. po pietų.

Kainos: Dienomis 25c. ir 10 c.

Vakarais 35c. ir 15c.

Lietuvos Nepriklausomybės Sukaktuvių Paminėjimui

DIDELIS APVAIKŠČIOJIMAS

Geriausias Programas-Šokiai

Rengiamas

SANDAROS

Nedėlioje, Vasario-Febr. 16, diena 1930

Lietuviu Auditorijoje

3133-35 South Halsted Street

DURYS ATSIDARYS 4-tą VALANDĄ
PO PIETŲ IR BUS ŠOKIAI
MAZOJOJ SVETAINEJ.

PROGRAMAS PRASIDĖS 7-tą
VALANDĄ VAKARE.

BIRUTES CHORAS, p. K. Steponavičiaus vedamas.

M. JUOZAVITAS,
Pianistas.

J. SIRVAITE-GAPŠIS,
Sopranas.

Izanga - - - - - 75c. \$1.00 \$1.50

Programa bus pritaikinta tos dienos iškilėms. Dalyvauja geriausios mūsų artistinės spēkos — chorai, solistai, dainininkai ir muzikai. Chicagos lietuviams tai bus tikroji laisvės ir meno šventė. Ruoškimės prie jos!

